

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania Z. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 listopada 2019 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego
kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 5 lipca 2018 r. oddalił apelację wnioskodawcy Z. L. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 8 września 2017 r. oddalającego wniesione przez niego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 20 października 2015 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Wnioskodawca od powyższego wyroku wywiódł skargę kasacyjną opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego - art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy

i chorób zawodowych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz.1376 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., dalej jako ustawa o emeryturach i rentach), przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że jest trwale niezdolny do pracy w narażeniu na rozpuszczalniki organiczne, ale następstwa stwierdzonej choroby zawodowej nie upośledzają funkcji układu nerwowego w stopniu znacznym i nie powodują niezdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami zawodowymi wnioskodawcy, a także naruszenia prawa procesowego - art. 207 k.p.c. w związku z przepisem art. 278 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., przez oddalenie wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu: psychiatrii, psychologii, biegłego z zakresu neurologii i medycyny pracy oraz art. 233 k.p.c. przez rażącą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, tj. przede wszystkim opinii biegłych z zakresu psychiatrii, neurologii i medycyny pracy.

Z powołaniem się na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę wyroku Sądu Okręgowego w S. i przyznanie mu prawa do renty z tytułu trwałej częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania z uwagi na rażące, oczywiste naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa materialnego. W uzasadnieniu skarżący podnosił, że wydane w sprawie opinie a przede wszystkim biegłych z zakresu psychiatrii, neurologii i medycyny pracy są opiniami niezupełnymi oraz sprzecznymi z zebrany materiał dowodowy. Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 czerwca 2014 r. stwierdzono u skarżącego chorobę zawodową w postaci „zatrucie ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne pod postacią rozpoczynającego się zespołu psychoorganicznego, a przede wszystkim polineuropatii czuciowo-ruchowej”. Tymczasem biegły psychiatra zespołu tego nie stwierdził. Sprzeczności tej Sądy obu instancji nie wyjaśniły oraz nie dopuściły dowodu z opinii biegłego z zakresy psychologii celem dokładnego zbadania

skarżącego pod kątem wystąpienia zespołu psychoorganicznego i jego wpływu na jego zdolność do pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o odrzucenie skargi, ewentualnie odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny

wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie sprecyzował, w obrazie jakiego przepisu upatruje tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ani nie uzasadnił słuszności tezy o kwalifikowanym naruszeniu danego przepisu. Argumentów za istnieniem tej przesłanki przedsądu

należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania poszukiwania jej elementów konstrukcyjnych. Ponadto nie można nie zauważyć, że w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny wyjaśnił, iż z analizy opinii biegłych sądowych sporządzonych na potrzeby niniejszego procesu wynika w jaki sposób rozpoznane schorzenia wpływają na zdolność do pracy skarżącego, a biegli w sposób jednoznaczny rozstrzygnęli, iż stwierdzona choroba zawodowa nie czyni skarżącego osobą w jakimkolwiek stopniu niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Wbrew przekonaniom skarżącego, samo istnienie choroby zawodowej stwierdzonej orzeczeniem Państwowego Inspektora Sanitarnego nie jest równoznaczne z istnieniem niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. O niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową nie decyduje sam fakt występowanie schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy. Sąd Apelacyjny - dogłębnie uzasadniając to stanowisko - uznał, że wydane w sprawie opinie biegłych były miarodajne, zupełne i przekonywująco uzasadniały aktualny stan zdrowia skarżącego i nie znalazł podstaw do dalszego kontynuowania postępowania dowodowego zgodnie z jego żądaniami.

Należy tylko uzupełniając wskazać, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego żądanie dodatkowej opinii biegłego jest uzasadnione wówczas, gdy przedstawiona uprzednio opinia jest niezupełna, niejasna lub występuje rozbieżność między sporządzonymi w sprawie opiniami biegłych. Przyczyny takiej nie stanowi natomiast to, że wynik opinii jest odmienny od oczekiwań strony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, niepublikowane; z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807, i z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, niepublikowane.). Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w granicach uznania sędziowskiego. Podnoszone przez skarżącego w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, tymczasem zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³

§ 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).